

ויזרע יצחק

שנה ט'

<p>פרשת "חיי שרה" הפטרה: "והמלך דוד" כה' השון תשע"ז</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 16:00</p> <p>ת"א 16:16</p> <p>ח"פ 16:04</p>
		<p>17:15</p> <p>17:44</p>	<p>17:16</p> <p>17:39</p>
			<p>17:14</p> <p>17:36</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"עניי זוי שרה" (בראשית כ"א)

מבאר ה"תוספת ברכה" שכוונת הכתוב ללמדנו שאמנם, לפי המדרש, סיבת מיתתה של שרה היתה, שהשטן הודיע לה שאברהם שחט את יצחק, ומתוך החרדה פרחה נשמתה. אלא שאמרו חז"ל "דאינש בלא זמניה אינו מת" (יבמות קיד:) [אדם אינו מת לפני זמנו], אזי איך אפשר שמפני החרדה שרה תמות בלא זמנה? על זה בא הכתוב ואמר: "שני חיי שרה", כלומר, מספר השנים מאה ועשרים ושבע, הוא מספר השנים היו קצובים לשרה לחיות ולא יותר, וההודעה של השטן היתה רק גורם המות. על פי דברי חז"ל שהזכרנו, "אינש בלא זמניה אינו מת", מפרש ה"תוספת ברכה" את מה שאנו אומרים בברכת "ברוך שאמר", שהקב"ה "ברוך גזור ומקיים", שלכאורה מה רבותא הוא לגבי ה', והלא גם מלך בשר ודם גזור ומקיים? כי אם, למשל, בית משפט דן את אחד למיתה או לתפיסה, יוליכוהו תיכף מבית המשפט ומקיימים את פסק דינו. אך הבאור הוא, שלפעמים יתכן שמלך בשר ודם יגזור בדין עונש על אדם אחד, ובכל זאת אפילו הוא וכל חילו והונו, ואתו עמו וכל מלאכי ארץ וחיילותיהם, ביחד עם כל האנשים אשר על כל פני תבל, כולם כאחד יאבו בכל כחם להשתדל ולהוציא אל הפועל את פסק הדין של המלך על האיש הזה - ולא יוכלו, ופסק הדין יישאר לעולם בלתי מקויים ללא שום אפשרות שיצא אל הפועל. כיצד זה יקרה? נניח שבית המשפט ידון את החוטא למאסר של שלוש שנים, אמנם מבית המשפט יוליכו אותו תיכף לבית האסורים במחשבה שישב שם שלוש שנים, אך לאחר ישיבה במשך שנה במאסר החוטא ימות, הרי שאין כל אפשרות לקיים את פסק הדין כמלואו, כפי הקצוב, שישב שם שלוש שנים, כי לא יחזיקו שם גוף מת. וממילא לא תתקיים גזירת המלך בשום ענין ואופן. אבל אם מה' נגזר על איש שיענש באיזה מין עונש במשך שלוש שנים, וכן גם אם יתברך איש במשך שלוש שנים, אז בטוח שימלא את עונשו, או ברכתו, במשך כל זמן הזה, ואין חשש שהחוטא ימות קודם מלוי הזמן הנקצב. וזהו באור הלשון "ברוך גזור ומקיים".

"וידתן לך" (בראשית כ"ב ט)

מדייק ה"אור החיים" הקדוש שאברהם מבקש את השדה בלשון מתנה, "ויתן לי", למרות שבכוונתו לשלם את דמיה, "בכסף מלא", הוא גם מקפיד שהנתינה תהיה "בתוככם", בדרך זו של רכישת המערה התכוון אברהם, בתחום רב, לקנות את המערה מעפרון באופן שלא יוכל אחר כך לערער על המכירה, כי אמרו חז"ל בזוהר שעפרון מימיו לא ראה במערה זולת החושך והבהלה, ואם כן, כאשר ילמד עפרון על ערכה הרב של המערה הוא יכול לבוא בטענות ולחזור בו מהמכירה, אמנם אמרו חז"ל שאין דין אונאה לקרקעות אבל אברהם חשש לסברת הירושלמי שאונאת שתות אין להם אבל אונאת חצי דמיהם יש בקרקעות.

"וירץ לבן אל האיש הזוועה אל העין" (בראשית כד' כט)

"נתן עיניו בממון" (רש"י)

רבינו החיד"א מביא ב"חודרי בטן" את ביאורו של מהר"א הכהן ז"ל על פי מה שאמרו חז"ל ש"פסיעה גסה נוטלת אחת מחמש מאות ממאור עיניו", כלומר אדם שפוסע פסיעה גסה מחליש את מאור עיניו, ואנו רואים כאן שלבן רץ בגלל הממון שהיה לאליעזר כלומר הוא התרצה להחליש את מאור עיניו מרוב חמדתו לממון, וזה מה שאמר רש"י "נתן עיניו בממון", כלומר הקריב את מאור עיניו לטובת הממון.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אושיק לוי בן שולה ז"ל נלב"ע יב' סיון תשע"ז תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"בזה היא ואת בותך קבור" (בראשית כ"ט)

לפי ה"ספורנו" אומר עפרון לאברהם הלא הכסף לא משמעותי ביני ובינך, לכן מספיק הדבור בינינו להקנות לך את השדה כבר מעכשיו באופן שתהיה רשאי לקבור את מתך בכותך שלך, אף על פי שלא נתת עדיין את המעות.

"ואברהם אָקָן בא בלימים" (בראשית כ"ד א)

אומר ה"שפת אמת" שאברהם בא לזקנתו עם הימים, כלומר הוא לא איבד יום אחד מחייו לריק.

"ויאמר ה' א-לקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה זוסד עם אדוני אברהם" (בראשית כ"ד יב)

אומר ה"כלי יקר" שכוונת אליעזר בבקשתו "הקרה נא לפני היום" היא שהקב"ה יקרה לפניו נערה שאף פעם לא יצאה מביתה ורק היום יצאה. ולכן שאל אותה אליעזר "בת מי את" ולא שאל עליה את הבנות האחרות, כי כיון שזו הפעם הראשונה שיצאה הרי שאיש לא הכירה.

"ותרד העינה ותמלא כדה ותעל" (בראשית כ"ד טז)

מעיר רבינו בחיי שהכתוב אומר "ותמלא כדה" ולא אמר "ותשאב" כשם שאמר בפעם השנייה "ותשאב לכל גמליו" מכאן דרשו חז"ל שכל הנשים יורדות וממלאות מן העין וזו כיוון שראו אותה המים הם עלו לקראתה. אמר לה הקב"ה זהו סימן לבניך שיקרע להם הים ושיעלה הבאר לקראתם, כי קריעת הים והוצאת המים מהצור היו על ידי המטה של משה שהיה חקוק בו שם ע"ב אותיות.

"וירץ העבד לקראתה" (בראשית כ"ד יז)

ראוי לשים לב, אומר ה"אלשיך" הקדוש לשינוי הלשון, לכל אורך הפרשה קורא לו הכתוב "אליעזר" ואילו כעת קורא לו הכתוב "עבד", "וירץ העבד", וצריך להבין מדוע? ומתריך שהשינוי נובע מכך שכאן עשה אליעזר, לפי הכתוב, שני דברים שלא כדרך אנשים חשובים. דבר אחד הוא הריצה לקראת הנערה, וכן לא יעשה שאיש חשוב ירוץ לקראת נערה יפה מאד לדבר אליה, ואפילו אם הנערה לו יפה, כי הבריות יאמרו שהריצה נובעת מחמת רתיחת יצרו, לכן ראוי היה יותר שילך אל הנערה לאטו. הדבר השני הוא הדרך שבה ביקש מהנערה לשתות, כי איש מעלה וחשיבות, להיותו יקר בעיני עצמו, יראה לו טבעי לשאול מחשוב או חשובה כמוהו שישקוהו מים עד רוות צמאונו. מה שאין כן עבד המבקש מאיש או אשה חשובים, שצריך לבקש בתחינה שישקוהו מים להשיב את נפשו. ועל שני דברים אלו שאליעזר התנהג כעבד אמר הכתוב "וירץ העבד". א. על הריצה, שלא חס על העדר הכבוד. ב. על שאמר "הגמיאני", כדי גמיעה, וגם אמר "נא" לשון של בקשה, כי הכיר בחשיבותה ביחס אליו שהיה עבד.

"אנכי בדרך זוזני ה' בית אזוי אדוני" (בראשית כ"ד כ)

בדרך, נקוד בפת"ח מדבר בדבר הפשוט שנזכר כבר במקום אחר או שהוא מבורר וניכר באיזו הוא מדבר (רש"י) מסביר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" שאליעזר רוצה לומר שעל ידי הדרך כבר ידעתי ש"נחני ה' בית אחי אדוני", כיצד? אמרו חז"ל במדרש שהיתה לאליעזר קפיצת הארץ, דהיינו שה' הביא אותו ברגע אחד למקום הזה שלא מדעתו, לכן, על ידי הדרך ידעתי שכאן הוא "בית אחי אדוני", שראיתי שרצונו של הקב"ה שאגיע הנה, שמע מינה שכאן הוא המקום שאליו רציתי להגיע דהיינו בית משפחת אדוני.

"ואבוא היום אל העין" (בראשית כ"ד מב)

"היום יצאתי והיום באתי מכאן שקפצה לו הארץ" (רש"י)

שואל רבי העשיל ב"חננוכת התורה" על דברי אליעזר, למה שיאמינו לו? ומהיכן היה לו ראייה על זה? ומתריך ע פי מה שפירש רש"י על הפסוק: "ויתן לו את כל אשר לו" שאליעזר הראה להם את שטר המתנה. אם כן יש לומר שעל שטר מתנה היה כתוב התאריך שבו הוא נכתב והיה זה באותו היום.

"וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושיבע" (בראשית כ"ה ז)

מבאר הרמב"ן שכוונת הכתוב: "זקן ושיבע" היא לומר שאברהם ראה בהתגשמות כל משאלות לבו והיה שבע מכל טוה, וזו כוונת מה שנאמר גם "ושבע ימים" (בראשית לה' ט), ששבעה נפשו בימים, ולא התאוה שיחדשו בו הימים דבר, וכעניין שנאמר בדוד "וימת בשיבה טובה שבע ימים ועושר וכבוד" (דהי"א כ"ט כח). אנו לומדים כאן על החסד שעושה ה' עם הצדיקים, ועל המידה הטובה הטבועה בהם שהם לא מתאוים במותרות, כפי שנאמר בהם "תאות לבו נתת לו" (תהלים כא' ג), ולא כמו שנאמר בשאר האנשים "אוהב כסף לא ישבע כסף" (קהלת ה' ט), ואמרו במדרש שאין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותיו בידו, יש בידו מנה מתאוה למאטים, השיגה ידו למאטים מתאוה לעשות ארבע מאות, שנאמר "אוהב כסף לא ישבע כסף".

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חננוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315